

ЗМІСТ

Передмова	7
-----------------	---

КНИГА ПЕРША

Частина перша	15
Частина друга	87
Частина третя	129
Частина четверта	168

КНИГА ДРУГА

Частина перша	217
Частина друга	268
Частина третя	331
Частина четверта	344
Епілог (спогади чи паралелі).....	371

ЧАСТИНА ПЕРША

У похилому віці його улюбленою книжкою став «Атлас залізничних шляхів СРСР». Довгими, як роки, вечорами, вслухаючись у тишу за стінами спорожнілого будинку, він самотньо гортає сторінки чутливими пальцями і в старості прекрасних рук артиста й ніби проживає наново своє життя, у якому не було коли зупинитися: весь час кудись поспішав. Надійшла пора, коли від життя нічого не чекаєш. Воно, нарешті, дало йому зупинку перед новою, невідомою дорогою, щоб згадав ті всі миті, коли в захваті завмирала його душа, а йому не було коли поринути в той захват, коли спливав із серця жаль, а він стримував сльози, бо весь час працював.

Кожна сторінка атласу так густо розкреслена лініями залізничних шляхів, і ті колії, наче простягнуті руки, запрошують його думкою полинати в ті місця, де довелося йому прожити таке довге творче життя й зустрітися з дорогими йому людьми, яких уже немає на цьому світі. Він радіє тим зустрічам і не дає заповнити душу думкам про те, що вже нічого не можна змінити. Ні, не в творчості — у родинному житті... Не встиг... Збирався, збирався — і не встиг...

А шляхи ведуть у нові й нові місця, у незабутні зустрічі та здобутки, у плани та хвилини натхнення, у радість праці та біль розчарувань. І лише в одне місце на землі нема залізниці... Він пішки поспішає туди стежкою, що пролягла степом, повз левади та ставки. Спішить у дитинство, яке десь загубилося серед тяжкої праці й нестатків. З малих літ обтяжене обов'язком турбуватися про сім'ю, — обов'язком, що його ніхто не при-